

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 27.04.2018
Vår ref.: 201709647-23
Arkiv: 511
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Jørgen Kocbach Bølling
22959854/jboe@nve.no

Norsk Miljø Energi AS - Oversendelse av klager på vedtak om konsesjon for reetablering av Lindesnes vindkraftverk

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ga 16.03.2018 konsesjon til Norsk Miljø Energi AS (NME) for bygging og drift av et nytt Lindesnes vindkraftverk i Lindesnes kommune, Vest-Agder fylke. NVE har mottatt to klager på vedtaket, fra henholdsvis Kjell Olsen og Sylvi og Odd Egelandssaa.

Klagene er gitt innen klagefristen og tilfredsstiller de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagene i tråd med forvaltningsloven § 33.

Vi kan ikke se klagene gir grunnlag for å endre vårt vedtak. Klagene oversendes derfor Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

NME ble 28.11.1997 meddelt konsesjon for å bygge og drive Lindesnes vindkraftverk med 5 turbiner, med en samlet installert effekt på 3,75 MW. Lindesnes vindkraftverk ble satt i drift i august 1998. NVE ga i vedtak 21.06.2016 forlenget varighet for denne konsesjonen til 01.01.2038. Vindkraftverket er nå tatt ut av ordinær drift

NME søkte 31.11.2017 i medhold av energiloven § 3-1 om konsesjon for å erstatte de fem turbinene i Lindesnes vindkraftverk med to nye høyere turbiner, med en samlet installert effekt på inntil 8 MW og en produksjon på ca. 25 GWh/år. De fem eksisterende vindturbinene i Lindesnes vindkraftverk er planlagt demontert og fjernet. Tiltaket vil gi en netto økning i installert effekt på 4,2 MW og en økning i årlig fornybar energiproduksjon på vel 15 GWh.

NVE ga 16.03.2018 NME konsesjon for utskifting av turbiner i Lindesnes vindkraftverk. NVE har i vedtaket vektlagt at tiltaket ikke vil medføre vesentlig andre virkninger enn det eksisterende vindkraftverket på Lindesnes. Det to nye vindturbinene kan medføre skyggekastvirkninger for omkringliggende bebyggelse, men omfanget vil etter NVEs vurdering gi små virkninger. Det endrede prosjektet gir lavere støy enn det eksisterende tiltaket, og ligger under L_{den} 45 dBA, som er grenseverdien i den norske retningslinjen for støy fra vindkraftverk.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Konsesjonsbehandling etter energiloven er en avveining mellom tekniske og økonomiske forhold og miljø- og samfunnsvirkninger. Hvis et omsøkt anlegg anses å være til større fordel enn ulempe for samfunnet, kan det gis konsesjon etter energiloven. Alle vesentlige forhold som kommer frem gjennom konsesjonsprosessen vurderes og hensyntas ved skjønnsutøvelsen.

I det følgende har NVE sammenfattet de innkomne klagen og kommentert de vesentligste klagegrunnene som er fremsatt. NVE viser til notatet Bakgrunn for vedtak av 16.03.2018 for beskrivelse av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs vurderinger.

Sammenfatning av klager

Kjell Olsen har i brev av 04.04.2018 påklaget NVEs vedtak. Olsen skriver at han representerer Lindesnes Grunneierforening og Fiskerforening, grunneiere på Øvreneset mfl. Olsen kan ikke forstå at fordelene ved prosjektet overgår virkningene av tiltaket, og forlanger en konsekvensutredning av prosjektet. Olsen mener de nye turbinene vil bli en mye større ulempe enn dagens turbiner for alle i et stort område rundt, og forringe bomiljøet på Lindesneshalvøya.

Olsen påpeker at NVEs representant hadde tatt feil av møtetidspunktet for befaringen. Han mener at befaringen var svært mangelfull, og at NVE ikke har befart Øvreneset, boligene på Høyland, Flatebø, Fjeldskår, Lillehavn og Goksem. Dette er ifølge Olsen de områdene som vil få de største ulempene, ettersom de ligger på baksiden av turbinene i forhold til solen. Under møtet som ble avholdt på Lindesnes Fyr mener Olsen at NVEs representant prosederte saken for utbygger. Olsen mener også at saken var forutbestemt.

Olsen ber om en forklaring på hvilket grunnlag NVE baserer sin vurdering av at tiltaket ikke vil gi vesentlige andre virkninger enn det eksisterende tiltaket. Videre mener han at det må konkretiseres hva det menes med at fordelene vurderes som større enn ulempene. Dette sees i lys av inngrep som må gjøres for å etablere ny adkomstvei, virkninger for kystlynghei og ut i fra at han mener Norge allerede produserer nok ren kraft. Olsen mener at vindkraft ødelegger norsk natur, at det ikke er bærekraftig og at det er adskillig rimeligere å produsere vannkraft, som også etterspørres av samfunnet. Olsen stiller spørsmål til NVEs vurdering av økonomien i dette vindkraftverket. Hun lurte på om det er sikkert at tiltaket er lønnsomt, og lønnsomhet i vindkraft generelt, med og uten elsertifikater. Videre ber han NVE eller NME fremlegge et troverdig regnestykke over det eksisterende tiltaket på Lindesnes.

Olsen mener at NVE bagatelliserer virkninger av skyggekast for hytter og fastboende. Han mener at så godt som alle som ikke ligger sør for tiltaket vil få skyggekast over retningslinjens grenseverdier. Olsen ønsker en forklaring på hva NVE mener med at noe bebyggelse kan få skyggekast over retningslinjens grenseverdi, men at dette kan avbøtes uten vesentlige kostnader for prosjektet. Han ber også om en forklaring på hva NVE mener med at omfanget av skyggekast ved bygninger med skyggekastfølsom bruk ikke generelt bør overstige åtte timer faktisk skyggekast per år eller 30 minutter pr dag. Olsen har ikke tro på at store turbiner vil gi mindre støy enn små.

Olsen ber om en forklaring på i innholdet i de e-postene NVE viser til å ha fått fra NME vedrørende etterspurt tilleggsinformasjon vedrørende tiltaket.

Olsen mener at tiltaket vil gi store visuelle virkninger for bebyggelse og at NVEs manglede vektlegging av dette er feil. Olsen fremhever visuelle virkninger for friluftsliv, fiskevann, mulige overnattingshytter og reiseliv, som han mener at må vektlegges. Videre mener han at fremlagte synlighetskart må være feil.

Olsen påpeker at det er minst 307 klokkesøteplanter i utvidelsesområdet, og han krever vektlegging og konsekvensutredning av en sjørretbekk som har sitt utspring i planområdet, og som Lindesnes Grunneierlag og Fiskerforening har som mål å restaurere. Olsen mener at det er god nok plass innenfor

dagens planområde, og at konsekvensene av å flytte tiltaket vestover gir unødvendig bruk av kystlynghei, og mer skyggekast for flere.

Sylvi og Odd Egeland har i brev av 14.04.2018 på klaget NVEs vedtak. De er eiere av eiendommen som ligger nærmest tiltaket, sør for vindkraftverket. Egeland mener at det er begått saksbehandlingsfeil, ettersom de ikke har blitt informert direkte i høringen av saken. Videre mener de at det er gjort tidligere saksbehandlingsfeil, ettersom NVE tidligere har gitt forlenget driftstid på det eksisterende vindkraftverket, uten at de har blitt orientert om dette. Egeland oppgir at de har vært sterkt berørt av støy fra tiltaket i snart 20 år, og ser det som selvsagt at de skal ha orientering om alle tiltak som berører deres eiendom. På dette grunnlag krever de en ny behandling av begge vedtak.

Egeland er kritisk til at deres bolig kun ligger 5 meter fra den beregnede støygrensen på L_{den} 45 dBA. Boligen ligger 691 meter fra nærmeste vindturbin, med en beregnet støyverdi på L_{den} 44,9 dBA. Dette mener de at er for små marginer, og at det er for stor usikkerhet knyttet til støyvirkninger av tiltaket. De opplyser at de den senere tiden har hatt planer om å renovere sin fritidsbolig. De krever en ny utredning av støyvirkninger, på basis av etterprøvbare beregninger. De minner om at støyen fra turbinene ble mye høyere enn antatt ved det eksisterende tiltaket, noe de mener at blant annet skyldes gjenlyd fra områdene rundt huset. Egeland stiller også spørsmål til eventuelle virkninger av brann i vindturbinene, ettersom deres bygg ligger så nær tiltaket.

Tiltakshavers vurdering av klagen

Klagen ble oversendt NME til uttalelse i e-poster av 05.04.2018 og 16.04.2018, jamfør forvaltningsloven § 33. Tiltakshaver har valgt å ikke kommentere de innkomne klagen.

NVEs vurdering av klagen

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Etter forvaltningsloven § 33 2. ledd skal NVE avvise en klage dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt. Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstiller de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har med bakgrunn i dette forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Nedenfor vil NVE kommentere de anførte klagegrunnene tematisk. Forøvrig vises det til notatet «Bakgrunn for vedtak» av 16.03.2018.

Påstand om saksbehandlingsfeil i tidligere vedtak og høring av søknad

Egeland mener at det er begått saksbehandlingsfeil, ettersom de ikke ble informert direkte i høringen av saken. Videre mener de at det er gjort tidligere saksbehandlingsfeil, ettersom NVE tidligere har gitt forlenget driftstid på det eksisterende vindkraftverket, uten at de har blitt orientert om dette.

NVE konstaterer at saken er behandlet i tråd med NVEs praksis, med høring og kunngjøring i lokale aviser. I denne saken er NME grunneier og har avtale med andre berørte grunneiere i planområdet.

Når det gjelder NVEs tidligere vedtak om utvidet driftstid på det eksisterende vedtaket ble dette sendt til tiltakshaver, med kopi til kommune og regionale myndigheter. Vedtaket er truffet i henhold til gjeldende praksis og vi kan ikke se at dette er en saksbehandlingsfeil.

Befaring

NVEs representant hadde tatt feil av møtetidspunkt, og møtt en time for tidlig til den avtalte befaringen av tiltaket. NVE og tiltakshaver startet befaringen, og ble underveis gjort kjent med feilen, noe som medførte at vi kom 45 minutter for sent til den avtalte befaringen. NVEs representant gjorde det da klart at dette var representantens feil, og at vi gjerne gjentok befaringen sammen med de fremmøtte. Dette hadde ikke Kjell Olsen tid til. De fremmøtte ønsket da at det istedenfor ble avholdt et møte om saken på Lindesnes fyr. Dette ble gjennomført.

På møtet gjorde NVE det kjent for alle fremmøtte at vi hadde befart selve vindkraftverket med naboeiendommene sør for tiltaket, boligene på Øvreaset, Høyland hyttefelt, Flatebø, Fjeldskår, Lillehavn og Goksem. Følgende bilder er tatt under befaringen.

Bildene viser vindkraftverket bak fritidseiendommen til Eglandsaa, og utsikt mot vindkraftverket fra henholdsvis Høylandet hyttefelt og en av boligene på Øvreaset.

Etter møtet hadde likevel Olsen tid til å befare anlegget. NVEs representant ønsket også å se hytta på Skibmannsheia. NVEs representant ble da med Olsen opp gjennom Øvreaset, og så nærme vi kunne komme hytta på Skibmannsheia. Ettersom vi ikke kom helt frem kom vi til enighet med Olsen om at han skulle ettersende bilder av denne hytten. Dette bildet er vist under.

Bildet viser hytta på Skibmannsheia

Konsekvensutredning, økonomi og avveining mellom fordeler og ulemper

Olsen mener at de nye turbinene vil bli en mye større ulempe enn dagens turbiner for omkringliggende bebyggelse og krever at det gjennomføres en konsekvensutredning av tiltaket. Olsen ber også om en forklaring på hvilket grunnlag NVE baserer sin vurdering av at tiltaket ikke vil gi vesentlige andre virkninger enn det eksisterende tiltaket, og en konkretisering av hva det menes med at fordelene er vurderes som større enn ulempene. Olsen mener at vindkraft ødelegger norsk natur, at det ikke er bærekraftig og at det er adskillig rimeligere å produsere vannkraft, som også etterspørres av

samfunnet. Olsen stiller spørsmål til lønnsomheten i tiltaket og lønnsomhet i vindkraft generelt, med og uten elsertifikater. Videre ber han NVE eller NME fremlegge et troverdig regnestykke over det eksisterende tiltaket på Lindesnes.

NVE legger til grunn at tiltakets årlige produksjon fornybar energi er et bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. EU har ambisiøse mål for omlegging til fornybar energi, og Norge er en del av det europeiske kraftmarkedet. Produksjonen av vindkraft følger i hovedtrekk forbruksprofilen over året, og kan sammen med regulerbar vannkraft øke mulighetene for å erstatte fossil energibruk i årene som kommer, både i Norge og Europa. NVE mener for øvrig at vi har redegjort for tiltakets økonomi, fordeler og lempes i bakgrunnsnotat av 16.03.2018. Vi har også redegjort for hvorfor tiltaket ikke utløser krav til konsekvensutredning. NVE har ikke funnet grunnlag for å pålegge NME å fremlegge et regnestykke over økonomien i det eksisterende vindkraftverket på Lindesnes.

Visuelle virkninger

Olsen mener at tiltakets visuelle virkninger ikke er tilstrekkelig vektlagt. Videre mener han at de fremlagte synlighetskart må være feil.

NVE konstaterer at Olsen er uenig i vår vurdering av tiltakets visuelle virkninger. Når det gjelder synlighetskartene har NVE vært i kontakt med tiltakshaver som viser til sin konsulent. Synlighetskartene er utarbeidet av konsultentselskapet Meventus AS. NVE har ikke funnet grunnlag for å stille spørsmål til deres kompetanse på området.

Naturmangfold

Olsen påpeker at det er klokkesøte i området hvor det blir nye inngrep, og han krever vektlegging og konsekvensutredning av en sjørretbekk som har sitt utspring i planområdet, og som Lindesnes Grunneierlag og Fiskerforening har som mål å restaurere. Olsen mener at det er god nok plass innenfor dagens planområde, og at konsekvensene av å flytte tiltaket vestover gir unødvendig bruk av kystlynghei, og mer skyggekast for flere.

NVE konstaterer at Olsen er uenig i vår vurdering av tiltakets virkninger på naturmangfold. Tiltaket er flyttet lenger vestover, for å redusere virkninger for bebyggelse nær tiltaket. Vi kan ikke se at det er fremlagt argumenter som medfører at vi vil vurdere saken annerledes, når det gjelder virkninger for naturmangfold. Dersom grunneierlaget i fremtiden restaurerer en sjørretbekk i området vil et vindkraftverk på Lindesnes etter NVEs vurdering ikke gi vesentlige virkninger for dette.

Støy

Egelandsaa er kritisk til at deres bolig kun ligger 5 meter fra den beregnede støygrensen på L_{den} 45 dBA. Dette mener de at er for små marginer, og at det er for stor usikkerhet knyttet til støyvirkninger av tiltaket. De opplyser at de den senere tiden har hatt planer om å renovere sin fritidsbolig. Egelandsaa krever en ny utredning av støyvirkninger, på basis av etterprøvbare beregninger. De minner om at støyen fra turbinene ble mye høyere enn antatt ved det eksisterende tiltaket, noe de mener at blant annet skyldes gjenlyd fra områdene rundt huset. Olsen stiller spørsmål til støyberegningene, og har ikke tro på at store turbiner vil gi mindre støy enn små. Olsen ber også om en forklaring på innholdet i de e-postene NVE viser til å ha fått fra NME vedrørende etterspurt tilleggsinformasjon vedrørende tiltaket.

NVE konstaterer at vindkraftverket er planlagt utformet slik at omkringliggende bebyggelse med støyfølsom bruk ikke vil få støy over retningslinjens grenseverdi på L_{den} 45 dBA. Tilleggsinformasjonen tiltakshaver har sendt NVE inneholder detaljer om støyberegninger etc. Støyberegningene er utført av konsultentselskapet Meventus AS. Dette er det redegjort for i bakgrunn for vedtak av 16.03.2018. NVE har i vår vurdering av tiltaket konstatert at det er lagt til grunn konservative forutsetninger i

støyutredningen. NVE kan ikke se at det er fremlagt klagetemaer som tilsier at vi vil kreve tilleggsutredning eller endre vår vurdering av støy fra vindkraftverket.

Skyggekast

Olsen mener at NVE bagatelliserer virkninger av skyggekast for hytter og fastboende, og krever dette utredet. Han skriver at så godt som alle som ikke ligger sør for tiltaket vil få skyggekast over retningslinjens grenseverdier. Videre ber han om en forklaring på hva NVE mener med at noe bebyggelse kan få skyggekast over retningslinjens grenseverdi, men at dette kan avbøtes uten vesentlige kostnader for prosjektet. Olsen ber også om en forklaring på hva NVE mener med at omfanget av skyggekast ved bygninger med skyggekastfølsom bruk generelt ikke bør overstige åtte timer faktisk skyggekast per år eller 30 minutter pr dag.

NVEs praksis for skyggekast er gitt i vår veileder fra 2014, som kan lastes ned på NVEs nettsted; http://publikasjoner.nve.no/veileder/2014/veileder2014_02.pdf. NVE vurderer vilkåret som er satt vedrørende skyggekast som tilstrekkelig til at dette ikke vil bli et vesentlig problem for skyggekastfølsombebyggelse rundt tiltaket.

NVE antar at Olsen ikke mener skyggekast slik dette defineres i vår veiledning, men som en visuell virkningen av at vindturbinene roterer. Olsen mener at dette vil gi store visuelle virkninger langt fra vindturbinene, spesielt når solen står bak turbinene, og når betrakter har horisonten som bakgrunn. Dette sammenlignes med dagens situasjon, der de lavere turbinene vil få mørk sjø som bakgrunn, når man står på utkikkspunkt nord for tiltaket. NVE konstaterer at dette ikke er virkninger som det i Norge er gitt retningslinjer for. NVE er heller ikke kjent med at dette gjøres i utlandet. Vi vurderer ikke dette som et vesentlig problem for omkringliggende bebyggelse.

Brann

Egelandsaa stiller spørsmål til eventuelle virkninger av brann i vindturbinene, ettersom deres bygg ligger så nær tiltaket.

Avstanden mellom den nærmeste vindturbinene og hytta til Egelandsaa er ca. 700 m. NVE legger til grunn at avstanden til turbinene er så stor at det ikke vil være vesentlig fare for huset, dersom det skulle ta fyr i turbinene.

Konklusjon

I vedtak av 16.03.2018 ga Norsk Miljø Energi AS konsesjon for å bygge og drive et reetablert Lindesnes vindkraftverk i Lindesnes kommune, Vest-Agder fylke. NVE har mottatt to klager.

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre eller omgjøre vårt vedtak. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse, jmfør forvaltningsloven § 33. Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Arne Olsen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

KJELL ARILD OLSEN
Norsk Miljø Energi AS
Sylvi Egelandssaa